

POSTANOWIENIE

Dnia 24 lipca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bohdan Bieniek

w sprawie z odwołania Z. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Rzeszowie

o prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy i świadczenia uzupełniającego,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 24
lipca 2023 r.,

na skutek skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Apelacyjnego w
Rzeszowie

z dnia 5 sierpnia 2022 r., sygn. akt III AUa 955/21,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie wyrokiem z dnia 5 sierpnia 2022 r. oddalił apelację ubezpieczonego od wyroku Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu z dnia 7 października 2021 r., mocą którego oddalono odwołanie Z. K. od decyzji organu rentowego odmawiających prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy i świadczenia uzupełniającego.

Postępowanie było skoncentrowane na ocenie przesłanek uregulowanych w art. 12 ust. 1 – 3 i art. 13 w związku z art. 57 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2017 r., poz. 1383, dalej ustawa emerytalna). Jednocześnie Sąd odwoławczy nie znalazł przyczyn do podważenia wniosków wynikających z opinii okulisty, zaś w pełni podzielił opinię biegłych z zakresu chorób neurologicznych i ortopedycznych oraz lekarza z zakresu medycyny pracy. Tym samym uznając, że nie było podstaw

do dalszego prowadzenia postępowania dowodowego, to oddalenie wniosków odwołującego się było prawidłowe.

Skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego wywiódł pełnomocnik wnioskodawcy. We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania podał, że w sprawie występują przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1, 2 i 4 k.p.c., które obligują do eliminacji zaskarżonego wyroku z obrotu prawnego, bowiem doszło do naruszenia przez Sąd Apelacyjny w Rzeszowie przepisów postępowania i prawa materialnego, jakie legły u podstaw zaskarżonego wyroku skutkujących niezgodnym z prawem werdyktem oraz poczuciem sprawiedliwości.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W sprawie nie ma podstaw do przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Przede wszystkim postępowanie sądowe jest dwuinstancyjne (art. 176 § 1 Konstytucji RP), co oznacza, że uruchomienie trybu przed Sądem Najwyższym nie może być traktowane jako kolejna instancja sądowa, podczas której kontestowane będą ustalenia faktyczne i ocena dowodów. Z tego względu Kodeks postępowania cywilnego zawiera zamknięty katalog przesłanek pozwalających na przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Skarżący nie zdołał przekonać, że występuje w sprawie suponowana oczywistość skargi kasacyjnej. Wskazana we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania podstawa (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) oznacza naruszenie przepisów prawa (materialnego lub procesowego), widoczne *prima facie* przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej i bez potrzeby uzupełniania materiału dowodowego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004 nr 3, poz. 49). Pojęcie „oczywistego” naruszenia prawa należy do sfery obiektywnej i wymaga wykazania, że podniesione zarzuty naruszenia podstaw zaskarżenia były ewidentnie zasadne bez potrzeby dokonywania szczegółowej lub ponownej weryfikacji kontestowanego stanu faktycznego. Krótko mówiąc, zadaniem skarżącego jest wskazanie takiego uchybienia i przypisanie go do konkretnego przepisu prawa, przy czym podstawy skargi kasacyjnej nie podlegają obecnie badaniu.

Oczywistość skargi kasacyjnej ma wynikać z oceny postępowania dowodowego, gdyż skarżący nie zgadza się z oceną biegłych lekarzy sądowych. Tego rodzaju pogląd *a priori* eliminuje oczywistą zasadność skargi w tym wypadku, skoro zmusza do weryfikacji wielu zmiennych, w tym ingerencji w zasadę swobodnej oceny dowodów, przebiegu postępowania sądowego i ważenia poszczególnych racji wynikających ze zgromadzonych dowodów. Ta zaś z miejsca nie wskazują na skrajne wnioskowania, atypowe, czy wyjątkowo stronnicze wnioski w odniesieniu do przesłanki niezdolności do pracy w myśl art. 12 i 13 ustawy emerytalnej. Natomiast sam fakt, że rezultat tej wykładni nie odpowiada stanowisku skarżącego nie oznacza oczywistego naruszenia prawa. Przyjęcie tego rodzaju punktu odniesienia prowadziłoby do wniosku, że każde rozstrzygnięcie niezgodne z oczekiwaniem strony realizuje przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., co z oczywistych przyczyn nie może mieć miejsca.

Po wtóre, w sprawie o rentę z tytułu niezdolności do pracy ważeniu podlega kryterium obiektywne, a nie subiektywne przekonanie danej osoby, zwłaszcza co do momentu powstania niezdolności do pracy. Dany wątek został należycie umotywowany przez Sąd drugiej instancji, który wyjaśnił przyczyny odmowy przyznania prawa do świadczenia rentowego. Odniósł się także (i to prawidłowo) do aspektu dotyczącego orzeczenia o niepełnosprawności, które z racji ukierunkowania na naruszenie sprawności organizmu nie może być kwalifikowane w jednakowy sposób z powstaniem niezdolności do pracy.

Prawo ubezpieczeń społecznych tworzy zamknięty katalog przesłanek otwierających drogę do realizacji ryzyk socjalnych. Wiadome też jest, że sama niezdolność do pracy nie jest wystarczającą okolicznością do przyznania świadczenia, chyba że uprawniony spełnia określone progi stażowe (zob. art. 57 ust. 2 albo art. 58 ust. 4 ustawy emerytalnej). W przypadku odwołującego się ostatni okres składkowy przypadał od 28 października 1987 r. do 17 września 1989 r., zaś wniosek o rentę został złożony w 2019 r. Ta dysharmonia temporalna nie może pozostać obojętna i nie może jej usunąć lapidarne stwierdzenie odnoszące się do poczucia sprawiedliwości, skoro w systemie prawa powszechnego przewidziano także świadczenia przyznawane w drodze wyjątku.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano także na podstawy z art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. Jednak skarżący nie pochylił się nad danymi problemami i nie przedstawił jakiegokolwiek istotnego zagadnienia prawnego, czy też potrzeby wykładni przepisów prawa. W związku z tym dalsza analiza jego stanowiska nie jest możliwa, co równocześnie oznacza, że nie doszło do wykazania innych przesłanek uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł w myśl art. 398⁹ § 2 k.p.c. Jednocześnie Sąd Najwyższy nie orzekł o kosztach postępowania kasacyjnego, bowiem pozwany domagał się ich jedynie w razie oddalenia skargi kasacyjnej, a do tego etapu nie doszło.

AGM

[ł.n]